

ประเด็นคำถาม - คำตอบ

เกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินผล

การสัมมนาชี้แจงคู่มือการประเมินประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco-efficiency)

ประจำปี ๒๕๖๕ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๓.๐๐ น. - ๑๖.๓๐ น.

๑. หากไม่ทำตามคู่มือการประเมินประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจของรัฐวิสาหกิจไทย จะมีผลต่อการให้คะแนนของ สคร. หรือไม่
ตอบ หากสามารถแสดงที่มา รวมถึงวิธีการวิเคราะห์เพื่อกำหนดตัววัดด้านคุณค่าและตัววัดด้านสิ่งแวดล้อมได้ ก็ไม่มีผลกระทบต่อการให้คะแนน เนื่องจากในคู่มือเป็นเพียงตัวอย่างเพื่อให้สามารถนำไปเป็นตัวอย่างกรอบเบื้องต้นในการดำเนินการ ทั้งนี้ ต้องแสดงเหตุผลได้ว่าทำไมถึงเลือกตัวชี้วัดด้านคุณค่าและด้านสิ่งแวดล้อม
๒. สอบถามคู่มือฯ ของ สวทช ฉบับปรับปรุงเป็นปี ๒๕๖๔ แต่ในเว็บไซต์ เป็นปี ๒๕๖๓ เหมือนกันหรือไม่
ตอบ ในเว็บไซต์มีคู่มือฯ update เป็นปี ๒๕๖๔ เรียบร้อยแล้ว
<http://www.sepo.go.th/tinyMCE/plugins/filemanager/thumbs//eco-ee-๑๑-๒-๖๓.pdf>
๓. หากเปลี่ยนตัวชี้วัดด้านคุณค่า จำเป็นต้องตั้งฐานใหม่หรือไม่
ตอบ ควรต้องมีการทบทวนและคำนวณใหม่
๔. คุณค่าทางสังคม มีแนวทางวัดทอนกลับมาเป็นตัวเลขทางการเงิน หรืออื่นๆ ได้อย่างไร การสร้างที่อยู่อาศัยให้ประชาชน มีผลกระทบด้านคุณค่าเยอะ multiplier effect มีหลักคิดอย่างไร คู่เทียบในวงจรรัฐวิสาหกิจมีเทียบในกลุ่มนี้ได้อย่างไร
ตอบ อาจแปลงเป็นคุณค่าด้านอื่นๆ ที่ไม่ใช่การเงินได้ อาทิ คุณค่าทางเศรษฐศาสตร์หรือผลกระทบเชิงสังคม โดยสามารถใช้วิธีการสัมภาษณ์ สสำรวจ หรือ วิจัยทางการตลาด ทั้งนี้ ในการแปลผลควรมีแหล่งอ้างอิงที่น่าเชื่อถือเช่นวิธีการข้างต้น ส่วนคู่เทียบควรอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกันหรือเทียบกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมา
๕. การดำเนินงาน EE ระยะที่ ๑ ในการคัดเลือกตัวชี้วัดด้านคุณค่าของการดำเนินงาน ต้องนำภารกิจหลักของหน่วยงานทุกประเภทมาคำนวณหรือไม่ หรือสามารถคัดเลือกเฉพาะบางภารกิจหลักที่หน่วยงานต้องการนำมาคำนวณได้
ตอบ ควรดำเนินการวิเคราะห์ภารกิจหลักของทุกหน่วยงาน แต่ในการคำนวณอาจเลือกมาแค่บางหน่วยงานได้ ในลำดับแรกควรทบทวนพันธกิจขององค์กร เพื่อให้ทราบถึงภารกิจหลักและภารกิจรอง

โดยวิเคราะห์ทุกหน่วยงาน ทั้งนี้ในปีแรกอาจเลือกเฉพาะที่สำคัญมาพิจารณา ทั้งนี้ควรให้เหตุผล และแสดงแผนการทำงานว่าจะเลือกภารกิจที่สำคัญให้ครบภายในปีใด

๖. การประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์ที่เป็นข้อมูลของปีงบประมาณนั้นๆ จะมีข้อมูลจนถึงวันสุดท้ายของปีงบประมาณ ทั้งนี้ในเกณฑ์ตัวชี้วัดที่กำหนดให้มีการประเมินให้แล้วเสร็จในปีงบประมาณนั้น ในเรื่องของกรอบเวลาจึงไม่สอดคล้องกัน ทั้งนี้ สำหรับองค์กรที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในการเปิดเผยข้อมูลต้องผ่านกระบวนการของ กสท. ก่อนจึงไม่สามารถประเมินประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจได้ก่อนสิ้นปีงบประมาณ

ตอบ รัฐวิสาหกิจสามารถส่งผลการดำเนินงานเบื้องต้นมาก่อนได้ หากได้ผลการดำเนินงานเต็มปี จึงนำเสนอให้กับ สคร. และที่ปรึกษา อย่างไรก็ตาม การนำเสนอผลการดำเนินงานรอบ ๒ นั้น ไม่เกิน ๒ เดือน ภายหลังจากสิ้นปีบัญชี และควรผ่านการรับรองจากผู้บริหารรัฐวิสาหกิจด้วย

๗. ในกรณีที่ได้นำดำเนินการทบทวนตามขั้นตอน Eco-efficiency ที่กำหนด สคร. หรือคณะกรรมการเทคนิค จะมีการพิจารณาในการให้คะแนนเชิงคุณภาพหรือไม่

ตอบ ไม่มีการพิจารณาการให้คะแนนเชิงคุณภาพ การให้คะแนนจะพิจารณาตามค่าเกณฑ์วัดที่กำหนด การพิจารณาคูณภาพจะดูในส่วนของการวิเคราะห์ที่มาของการกำหนดตัววัดด้านคุณค่าจากการดำเนินงาน และตัววัดด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงแผนในการปรับปรุงให้ค่าประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจดีขึ้น

๘. ในกรณีที่หน่วยงานใช้รายได้เป็นตัวประเมินคุณค่าจากการดำเนินงาน เทียบกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยได้มีการดำเนินงานและตั้งฐานมาตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ ค่า Eco-efficiency ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ ดีขึ้นตามลำดับ แต่จากผลกระทบต่อสถานการณ์โรคระบาด และผลทางเศรษฐกิจทำให้ส่งผลต่อค่า Eco-efficiency ปี ๒๕๖๔ อย่างมาก มีแนวทางในการประเมินหรือสามารถปรับเปลี่ยนได้อย่างไรบ้าง

ตอบ รัฐวิสาหกิจควรดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยละเอียด แล้วทำรายละเอียดชี้แจงเพื่อขอปรับปรุงค่าเป้าหมายตามกรอบที่ สคร. กำหนดไว้

๙. สอบถามผู้ประเมิน กรณีรัฐวิสาหกิจที่ประเมิน Eco-efficiency เป็นปีแรก ตามเกณฑ์ระดับ ๑ มีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อเตรียมความพร้อมดำเนินงาน Eco-efficiency ขอถามว่าเนื่องจากรัฐวิสาหกิจมีคณะทำงานบริหารจัดการเพื่อความยั่งยืนและสิ่งแวดล้อมแล้ว จึงจะทบทวนองค์ประกอบและหน้าที่ของคณะทำงานยั่งยืน โดยจะเพิ่มเติมบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับ Eco-efficiency ในคณะทำงานยั่งยืนตามเกณฑ์วัดระดับ ๑ ทำได้หรือไม่ หรือแต่งตั้งเป็นคณะทำงาน Eco-efficiency เป็นการเฉพาะ

ตอบ สามารถดำเนินการเพิ่มเติมบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับ Eco-efficiency ในคณะทำงานยั่งยืน แต่ควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะทำงานยั่งยืนให้ชัดเจน หรืออาจจัดทำเป็นกฎบัตรก็ได้

๑๐. Feedback Report ของการประเมิน Eco-efficiency ทาง สคร. จะดำเนินการส่งให้รัฐวิสาหกิจปีปฏิทิน
เมื่อไหร่ เนื่องจากค่าระดับ ๑ ต้อง Review แผนและนำเสนอบอร์ดภายในไตรมาส ๒
ตอบ โดยปกติจะไม่มีการจัดทำรายงาน Feedback Report สำหรับการประเมิน Eco-Efficiency
แต่หากรัฐวิสาหกิจมีประเด็นที่ทางคณะกรรมการสนับสนุนการประเมินผลด้านประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ
ของรัฐวิสาหกิจ จะชี้แจงเพิ่มเติมไปในประเด็นข้อสังเกตในเล่มรายงานผลสิ้นปี
๑๑. รัฐวิสาหกิจทำระยะที่ ๓ ค่า Eco-efficiency เทียบกับปีฐานคือปีไหน
ตอบ ขึ้นอยู่กับว่ารัฐวิสาหกิจกำหนดค่า Baseline ว่าใช้ปีใดเป็นปีฐาน ก็ใช้ปีดังกล่าวเป็นปีฐาน
๑๒. การเก็บผล Eco-efficiency เพื่อให้มีการสอบทานผลการดำเนินงาน สำหรับรัฐวิสาหกิจปีปฏิทิน ในปี ๒๕๖๕
สามารถใช้ผลการดำเนินงาน Q๔-๖๔ ถึง Q๓-๖๕ ได้หรือไม่
ตอบ ขึ้นอยู่กับปีฐานว่ารัฐวิสาหกิจกำหนดปีฐานให้เป็นการเก็บข้อมูลในช่วงใด ดังนั้น ในการสอบทาน
ผลการดำเนินงาน ก็ควรจะใช้ช่วงเวลาเดียวกันกับปีฐาน
๑๓. เรียบสอบถาม เกณฑ์ระยะที่ ๓ ระดับ ๑ ค่าเกณฑ์ที่ ๒ ค่าตัววัดด้านคุณค่าจากการดำเนินงาน และตัววัด
ด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่ สคร. กำหนด หมายความว่า สคร. จะกำหนดตัววัดตัวบน และตัวล่าง
ให้รัฐวิสาหกิจทุกแห่งหรือไม่
ตอบ สคร. ไม่ได้เป็นผู้กำหนดตัววัดด้านคุณค่าจากการดำเนินงานและตัววัดด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
ทั้งนี้ รัฐวิสาหกิจต้องดำเนินการวิเคราะห์หาค่าคุณค่าจากการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจเอง โดยอาจแบ่งเป็น
คุณค่าตามหน้าที่ คุณค่าทางการเงิน และคุณค่าอื่น สำหรับตัววัดด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ให้ทำการวิเคราะห์
ทบทวนและคัดเลือกจากพันธกิจหลักของรัฐวิสาหกิจ และคัดเลือกจากผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
ที่มีนัยสำคัญ และเป็นผลกระทบหลักของการดำเนินกิจการของรัฐวิสาหกิจ รายละเอียดตามคู่มือ หน้า ๑๕-๑๘
๑๔. เนื่องจาก ตั้งแต่ ๒๕๖๔-๒๕๖๕ การดำเนินงานขององค์กรอยู่ในสถานการณ์ไม่ปกติ การประเมิน
ค่า Eco-efficiency จึงไม่สะท้อนประสิทธิภาพองค์กร ทางผู้ประเมินจะมีแนวทางในการชี้วัดอย่างไร
ตอบ รัฐวิสาหกิจควรดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยละเอียด แล้วทำรายละเอียดชี้แจง
เพื่อขอปรับค่าเป้าหมายตามกรอบที่ สคร. กำหนดไว้
๑๕. เกณฑ์การประเมินของ สคร. ที่กำหนดระดับคะแนนอ้างอิงกับค่า Factor สำหรับรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการ
๓ ปีขึ้นไป ได้พิจารณาหรือไม่ว่าการกำหนดปีฐานในช่วงนี้ ที่รัฐวิสาหกิจมีผลการดำเนินการที่ผิดปกติ
จากสถานการณ์โควิดเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม และ สคร. ได้มีการพิจารณาว่าเกณฑ์การให้คะแนนนี้
ควรต้องปรับแล้วหรือไม่
ตอบ เกณฑ์การให้คะแนนเป็นเกณฑ์กลางที่กำหนดให้ใช้กับทุกรัฐวิสาหกิจ ดังนั้น หากรัฐวิสาหกิจใด
ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด ขอให้รัฐวิสาหกิจดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น
โดยละเอียด และนำเสนอข้อมูลดังกล่าว เพื่อดำเนินการขอปรับค่าเป้าหมาย ตามกรอบที่ สคร. กำหนด

๑๖. ในการกำหนดตัวชี้วัด Eco-efficiency ต้องได้รับความเห็นชอบจาก สคร. ก่อนเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจหรือไม่

ตอบ การกำหนดตัวชี้วัด Eco-efficiency ไม่จำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบจาก สคร. ก่อน รัฐวิสาหกิจสามารถดำเนินการวิเคราะห์และเสนอตามวิธีการและขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ

๑๗. เกณฑ์การประเมินระยะที่ ๑ ระดับ ๒ คำว่า "ชัดเจนและครบถ้วน" โปรดขยายคำอธิบาย

ตอบ คำว่า "ชัดเจน" สามารถอ้างอิงเหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ได้ ส่วนคำว่า "ครบถ้วน" ต้องครบตามขอบเขตการดำเนินงานหรือแผนงานที่กำหนด

๑๘. ประเด็นปรับค่าปีฐาน รัฐวิสาหกิจปรับเพื่อมาคำนวณเทียบกับปัจจุบัน ตามที่วิทยากรแจ้งให้คำนิยามถึงประเด็นนี้ แต่การปรับเพื่อเทียบใหม่ ต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจด้วยหรือไม่

ตอบ ต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ

๑๙. เนื่องจากสถานการณ์โควิด ทำให้หลายรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการ Eco-efficiency มาแล้วหลายปี (ระยะ ๓) สามารถปรับค่าปีฐานให้เป็นปัจจุบันและเหมาะสมได้หรือไม่ ผู้ประเมินต้องการเห็นอะไรบ้าง

ตอบ หากจะดำเนินการปรับค่าปีฐานให้มีความเหมาะสมและเป็นปัจจุบัน สามารถดำเนินการได้ แต่รัฐวิสาหกิจควรมีการวิเคราะห์ถึงเหตุผลความจำเป็นในการปรับ และนำเสนอให้ สคร. เพื่อนำเสนอให้คณะกรรมการสนับสนุนการประเมินผลด้านประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจของรัฐวิสาหกิจ และคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ รายสาขา พิจารณาต่อไป

๒๐. เนื่องจาก สคร. กำหนดให้รัฐวิสาหกิจกำหนดขอบเขตการประเมินให้ครอบคลุมทั้งงานที่รัฐวิสาหกิจและงานผู้รับสัมปทานรับผิดชอบ ในการแต่งตั้งคณะทำงานกำหนดขอบเขต กำหนดตัวชี้วัด ควรให้ผู้รับสัมปทานร่วมเป็นคณะทำงานด้วยหรือไม่

ตอบ ควรให้ผู้รับสัมปทานเข้าร่วมเป็นคณะทำงานด้วย เพื่อให้เกิดมุมมองได้หลากหลายมากขึ้น อย่างไรก็ตามทาง สคร. ไม่ได้บังคับว่าจำเป็นต้องมีผู้รับสัมปทานเข้าร่วมเป็นคณะทำงานด้วย ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของรัฐวิสาหกิจ

๒๑. มีแนวคิดจะสัมมนากลุ่มย่อยสำหรับ SFIs เพื่อกำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสมในแต่ละ SFI หรือไม่

ตอบ ปัจจุบันยังไม่มีกำหนดการสัมมนากลุ่มย่อยสำหรับ SFIs อย่างไรก็ตาม จะนำข้อเสนอดังกล่าวไปพิจารณา

๒๒. อยากทราบวิธีการคำนวณคะแนนประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด Eco-Efficiency ระยะ ๓ ปี ๒๕๖๕

ตอบ วิธีการคำนวณคะแนนประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด Eco-Efficiency ระยะที่ ๓ ปี ๒๕๖๕ นั้น การพิจารณาผลการดำเนินงานจะเป็นแบบขั้นบันได (Maturity) ดังนั้น รัฐวิสาหกิจ ต้องดำเนินการให้ครบทั้ง ๒ ส่วน ตามเกณฑ์การประเมินผล จึงจะได้รับคะแนนในระดับนั้นๆ

๒๓. ค่าเกณฑ์วัดแบบ combination ต้องการทราบวิธีการประเมินว่า ส่วนแรก ค่า Factor เป็นไปตามแผนหรือไม่นั้น เป็นการพิจารณาด้วยค่าจำกัดความเดิมหรือใหม่ และการประเมินผลใน ๒ ส่วนพิจารณาอย่างไร เป็นค่าเฉลี่ย หรือขั้นบันได โปรดยกตัวอย่าง

ตอบ สำหรับค่าเกณฑ์การประเมินในแต่ละระดับ ส่วนแรก (ข้อ ๑) ค่า Factor จะเป็นการพิจารณาผลการดำเนินงานด้วยค่าจำกัดความเดิม และส่วนที่ ๒ (ข้อ ๒) สามารถคำนวณค่า Eco-efficiency ขององค์กรตามหลักเกณฑ์การคำนวณค่าตัวชี้วัดด้านคุณค่าจากการดำเนินงาน และตัวชี้วัดด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่ สคร. กำหนดได้ โดยเป็นการพิจารณาผลการดำเนินงานจะเป็นแบบขั้นบันได (Maturity Level) คือ ต้องดำเนินการให้ผ่านทั้ง ๒ ส่วน จึงจะได้รับคะแนนในระดับนั้นๆ เช่น รัฐวิสาหกิจสามารถดำเนินการผ่านค่าเกณฑ์วัด “ระดับ ๒” และ หากค่าเกณฑ์วัดระดับ ๓ ข้อ ๑ กำหนดค่า Factor เท่ากับ ๑.๐๒๐๐ (ค่าเป้าหมายตามแผนดำเนินงาน) และ ข้อ ๒ กำหนดให้สามารถคำนวณค่า Eco-Efficiency ขององค์กรตามหลักเกณฑ์การคำนวณค่าตัวชี้วัดด้านคุณค่าจากการดำเนินงาน และตัวชี้วัดด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่ สคร. กำหนดไว้

ตัวอย่างการประเมินผลการดำเนินงาน : รัฐวิสาหกิจต้องดำเนินการให้ครบถ้วนทั้ง ๒ ข้อ ได้แก่ ต้องมีค่า Factor เท่ากับ ๑.๐๒๐๐ หรือมากกว่า (ตามแผนการดำเนินงาน) และต้องมีการคำนวณค่า Eco-efficiency ขององค์กรตามหลักเกณฑ์การคำนวณค่าตัวชี้วัดด้านคุณค่าจากการดำเนินงาน และตัวชี้วัดด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่ สคร. กำหนดไว้ จึงจะได้รับคะแนน ๓.๐๐๐๐

อย่างไรก็ตาม หากรัฐวิสาหกิจ สามารถคำนวณค่า Eco-efficiency ขององค์กรตามหลักเกณฑ์การคำนวณค่าตัวชี้วัดด้านคุณค่าจากการดำเนินงาน และตัวชี้วัดด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่ สคร. กำหนดไว้ (ข้อ ๒) แต่ค่า Factor ตามข้อ ๑ น้อยกว่า ๑.๐๒๐๐ รัฐวิสาหกิจ จะได้รับคะแนนเท่ากับ ๑.๐๐๐๐ เท่านั้น ซึ่งเป็นการประเมินแบบขั้นบันได (Maturity Level)

๒๔. ขสมก. อยู่ในกลุ่มประเมินระยะที่ ๓ ควรมีการปรับค่า Eco-Efficiency ปีฐาน ใช่หรือไม่

ตอบ หากค่า Eco-efficiency ของปีฐานเป็นไปตามที่กำหนดในคู่มือแล้ว ขสมก. ไม่จำเป็นต้องปรับค่าปีฐาน